

11.8.2025

NEUVOTTELUESITYS

Yhteistoimintalain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukainen neuvottelu talousarvioehdotuksessa mahdollisesti edellytettävistä tehostamistoimenpiteistä ja toiminnan uudelleenjärjestämisestä

Neuvottelun tausta

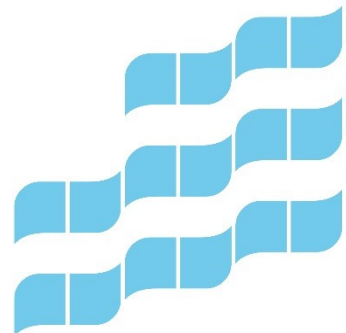
Tampereen kaupunginvaltuusto päätti 17.2.2025 talouden tasapaino-ohjelman periaatteista. Tasapaino-ohjelman laadinta käynnistyi vuoden 2026 talousarvio-prosessin yhteydessä. Talousohjelman tavoitteena on saada kaupungin talous tasapainoon siten, että tuloslaskelman tulos on 0 tai parempi ilman kertaluonteisia poikkeuksellisia eriä. Talouden tasapaino-ohjelman valmistelussa huomioidaan kaikki talouden osatekijät, jotka vaikuttavat kaupungin kokonaistuottoihin ja menoihin. Pyrkimyksenä on saavuttaa talouden tasapaino viimeistään vuoden 2029 talousarviossa.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 30.6.2025 todennut talousohjelman valmistelussa toistaiseksi esitetyt toimenpiteet riittämättömiksi ja edellyttänyt tasapaino-ohjelman toimenpiteiden valmistelun jatkamista käynnistämällä yhteistoimintaneuvottelut, joilla tavoitellaan noin 10 miljoonan euron pysyväisluonteista säästövaikutusta.

Neuvotteluissa käydään läpi perusteet ja vaihtoehdot suunnitteluille säästötoimenpiteille, niiden vaikutukset henkilöstöön ja suunniteltu aikataulu.

Suunniteltujen toimenpiteiden perusteet

Kuntatalouden talousnäkymät lähivuosille ovat yleisesti hyvin haasteelliset, mikä on huomioitava kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelussa. Lisäksi valtion talouden tasapainottamistoimet saattavat tulevina vuosina heikentää kuntataloutta entisestään. Myös muut toimintaympäristön muutokset aiheuttavat haasteita ja lisäävät epävarmuustekijöitä kaupungin toimintaan ja talouteen. Kaupungin talousarviossa henkilöstömenot ovat suurin yksittäinen toimintameno. Vuoden 2025 muutetun talousarvion mukaan kaupungin henkilöstömenot ovat 484,3 milj. euroa, joka on 44 % ulkoisista toimintamenoista.

11.8.2025

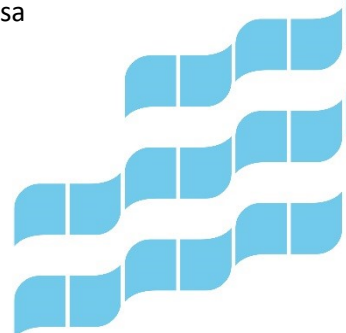
Tampereen kaupungin vuoden 2025 talous on jäämässä merkittävästi talousarviota heikommaksi. Tammi-huhtikuun tulosennuste on 54,2 milj. euroa alijäämäinen, mikä on 32,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikempi. Talouden ennusteiden mukaan odotettavissa on taloustilanteen niukkaa elpymää tulevina vuosina. Työttömyys on kuitenkin edelleen korkealla ja rasittaa osaltaan kuntataloutta TE-uudistuksessa kunnille siirtyneiden suurempien työllisyydenhoidon kustannusosuuksien myötä.

Talousarviossa pysyminen edellyttää kaupungilta tiukkaa menokuria ja toiminnan tehostamista. Tulevien vuosien taloudellisia paineita henkilöstömenojen osalta kasvattavat muun muassa TE-palveluiden siirtyminen kuntien järjestämistä vastuulle ja tähän muutokseen liittyvä palkkaharmonisointi, kunnallisen sopimusratkaisun mukaiset palkankorotukset ja palkkausjärjestelmän uudistamisen harmonisointikustannukset sekä muu yleinen kustannustason nousu haastavassa kuntien taloustilanteessa.

Tampereen kaupungin vuoden 2026 talousarviokehys on 54,4 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kehyksen toimintakate heikkenee vuoden 2025 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 62,0 milj. euroa (8,7 %). Heikkoa tulosta selittää osaltaan omaisuuden myyntivoittojen aleneminen 45,3 milj. euroa kuluvan vuoden alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Vuoden 2026 talousarviokehukseen sisältyy lainsäädännön muutoksiin, palvelutarpeiden kasvuun ja kustannustason nousuun liittyviä lisäyksiä sekä toiminnan tehostamistoimenpiteitä ja sopeuttamismahdollisuuksia. Talousarviokehyksessä on huomioitu mm. kunta-alan palkkaratkaisun noin 13 milj. euron kustannusvaikutus, toimintayksiköiden esittämiä pakollisia lisäyksiä yhteensä 25,7 milj. euroa sekä toiminnan tehostamis- ja sopeuttamistoimenpiteitä yhteensä 18,7 milj. euroa. Talousarviovalmisteluun sisältyvät lisäykset ja sopeuttamistoimenpiteet vuosille 2026–2028 on esitetty kaupunginhallituksen talousarviokehysesityksessä ja ne on huomioitu vuoden 2026 kehyslukuissa ja vuosien 2027–2029 tuloslaskelmaskenaariossa.

Työnantaja katsoo, että käytettävissä olevien tietojen perusteella on selvää, että vuoden 2026 talousarviolle ja talousohjelmalle vuosille 2026–2029 asetettuja tavoitteita ei tulla saavuttamaan ilman merkittäviä henkilöstökustannusten vähennyksiä. Neuvotteluiden tavoitteeksi on asetettu 10 miljoonan euron säästötavoitteen saavuttaminen vuoden 2026 talousarviossa muilla kuin tilapäistä säästöä tuottavilla toimenpiteillä.

11.8.2025

Talousohjelman tavoitteisiin pääsemiseksi on tarve kohdentaa vähintään 10 miljoonan euron säästötavoite henkilöstömenoihin vuoden 2026 talousarviossa. Valmistelussa tunnistetut tasapainotustoimenpiteet sekä henkilöstömenoista tavoiteltava säästö eivät riitä valtuuston asettaman tasapainotavoitteen saavuttamiseksi. Tosiasiassa sopeutustarve on huomattavasti suurempi, kuin 10 miljoonaa euroa, mutta yhdelle vuodelle ei ole realistista kohdentaa suurempaa säästötavoitetta.

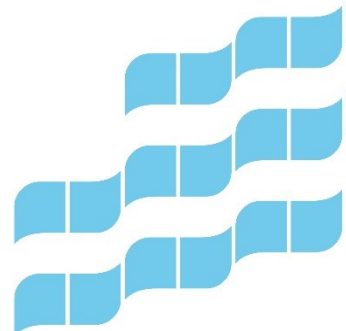
Edellä kerrotuin perustein työnantaja katsoo tarpeelliseksi tehostaa toimintaa sekä tarkastella organisaatorakenteita, tehtäväkokonaisuuksia, toimintatapoja ja työkäytänteitä kyetäkseen vastaamaan tiukentuneeseen taloudelliseen tilanteeseen. Toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestämistä harkitaan myös, jotta toiminta olisi mahdollisimman tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta. Pyrkimyksenä on myös uudistaa organisaatiota ja toimintatapoja tukemaan tasapainoista taloutta parhaalla mahdollisella tavalla.

Tehostamistoimenpiteet ja toiminnan uudelleenorganisointi saattavat aiheuttaa tarpeen yhteistoimintalain 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuille taloudellisiin ja tuotannollisiin perusteisiin tapahtuville vähennystoimenpiteille.

Suunnitellut toimenpiteet ja vaikutukset

Työnantaja arvioi, että suunnitellusta henkilöstömenojen vähentämisestä voi aiheutua henkilöstölle ainakin seuraavanlaisia yleisiä vaikutuksia ja toimenpiteitä:

- tehtäväkokonaisuuksien siirtyminen toiseen yksikköön tai toiseen tiimiin
- tehtävänimikkeiden muutokset
- vähäiset muutokset tehtäväkuivissa uudelleenorganisoinnin ja/tai tehtävien tai palveluiden uudelleenorganisoinnin yhteydessä
- muutokset toimipisteissä
- muutokset palvelussuhdelajissa
- muutokset työaikakäytänteissä
- määräaikaisten tehtävien ja eläköityvien tehtävien täyttämättä jättäminen
- muut kustannusten karsimiseen ja toiminnan ja palveluiden tehostamiseen liittyvät työnjohdolliset muutokset

11.8.2025

Edellä kerrotun lisäksi työnantajan arvioi, että suunnitellusta henkilöstömenojen vähentämisestä voi lisäksi aiheutua henkilöstölle ainakin seuraavanlaisia olennaisia muutoksia ja toimenpiteitä:

- irtisanominen, lomauttaminen tai osa-aikaistaminen
- työntekijän tai viranhaltijan nykyisen työtehtävän muuttuminen olennaisesti (esim. laaja työtehtävien sisältömuutos, muutos tehtävän vaativuudessa tai tehtävän painotuksessa tai palvelussuhteen muiden olennaisten ehtojen muuttuminen)
- nykyisen työtehtävän lakkaaminen ja uuden tehtävän tarjoaminen

Neuvottelujen kuluessa ja valmistelun edetessä selvitetään myös muita mahdollisia toimenpiteitä, joilla voidaan vastata toiminnan tehostamista koskeviin tarpeisiin, ja joilla voi olla vaikutuksia henkilöstön asemaan.

Vaihtoehdot

Neuvotteluissa käsitellään vaihtoehtoja suunnitelluille toimenpiteille ja henkilöstön esittämiä vaihtoehtoisia ratkaisuehdotuksia. Pyrkimyksenä on rajoittaa toimenpiteiden kohteena olevien määrää ja lieventää toimenpiteiden vaikutuksia käytettävissä olevilla keinoilla.

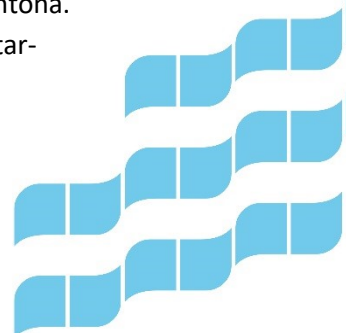
Selvitys toimenpiteiden määrästä ja kohdentumisesta

Talousarviovalmistelussa edellytettävästä toiminnan tehostamisesta ja henkilöstökustannusten vähentämisestä arvioidaan aiheutuvan muutoksia ja toimenpiteitä, jotka kohdistuvat laajasti koko kaupungin henkilöstöön.

Toimintaa pyritään tehostamaan siten, että haittavaikutukset suoraan kuntalaisrajapinnassa oleviin tehtäviin ovat mahdollisimman vähäiset, mistä syystä arvioitavaksi tulee erityisesti mahdollisuus tehostaa toimintaa tarkastelemalla hallinnon rakenteita ja tehtäväkokonaisuuksia sekä muita kuin kaupungin lakisäätöisiä tehtäviä ja velvoitteita.

Irtisanomisten ja muiden olennaisten tehtävämuutosten arvioidaan kohdistuvan enintään 400 henkilöön. Osa-aikaistamisten arvioidaan kohdistuvan enintään 200 henkilöön. Pyrkimyksenä on saada aikaan pysyviä kustannusrakenteen muutoksia, joten lomauttamista ei pidetä ensisijaisena vaihtoehtona.

Mikäli lomautuksia kuitenkin joudutaan harkitsemaan, on tarkastelun kohteena koko henkilöstö.

11.8.2025

Mahdollisten irtisanomisten kohdentumisessa sovelletaan KVTES:n VIII luvun 4§:n mukaista työvoiman vähentämisjärjestystä.

Mahdollisten tehtävämuutosten määrä, laajuus ja kohdentuminen tarkentuu neuvotteluiden aikana valmistelun edetessä.

Alustava neuvotteluaikataulu ja arvio muutosten toimeenpanon aikataulusta

Alustavana suunnitelmana on, että neuvotteluja käydään 18.8.2025 alkaen vähintään kuuden viikon ajan, ellei neuvotteluosapuolten kesken sovita tätä lyhyemmästä neuvotteluaikataulusta. Neuvottelukokousten aikataulutuksesta sovi-taan tarkemmin neuvotteluiden kuluessa.

Työnantaja ratkaisee neuvottelun kohteena olevan kustannussäästön toteuttamisen sekä etenemisen muiden neuvotteluissa käsiteltävien toimenpiteiden ja muutosten osalta mahdollisimman pian yhteistoimintaneuvottelujen päättyttyä. Neuvotteluiden päättyttyä käynnistyy toimeenpanovaihe, jolloin tarvittavilta osin toimenpiteitä käsitellään henkilötasolla työntekijän/viranhaltijan tai henkilöstöryhmän kanssa käytävinä keskusteluina tai kuulemisina esimerkiksi mahdollisten irtisanomisten, tehtäväjärjestelyjen tai uusien työtehtävien tarjoamisen osalta.

Tavoitteena on, että tehostamiseen liittyvät toimenpiteet ja muutokset toteutetaan viimeistään 1.7.2026.

